

ALLT OM

Historia

 SAGA
EGMONT

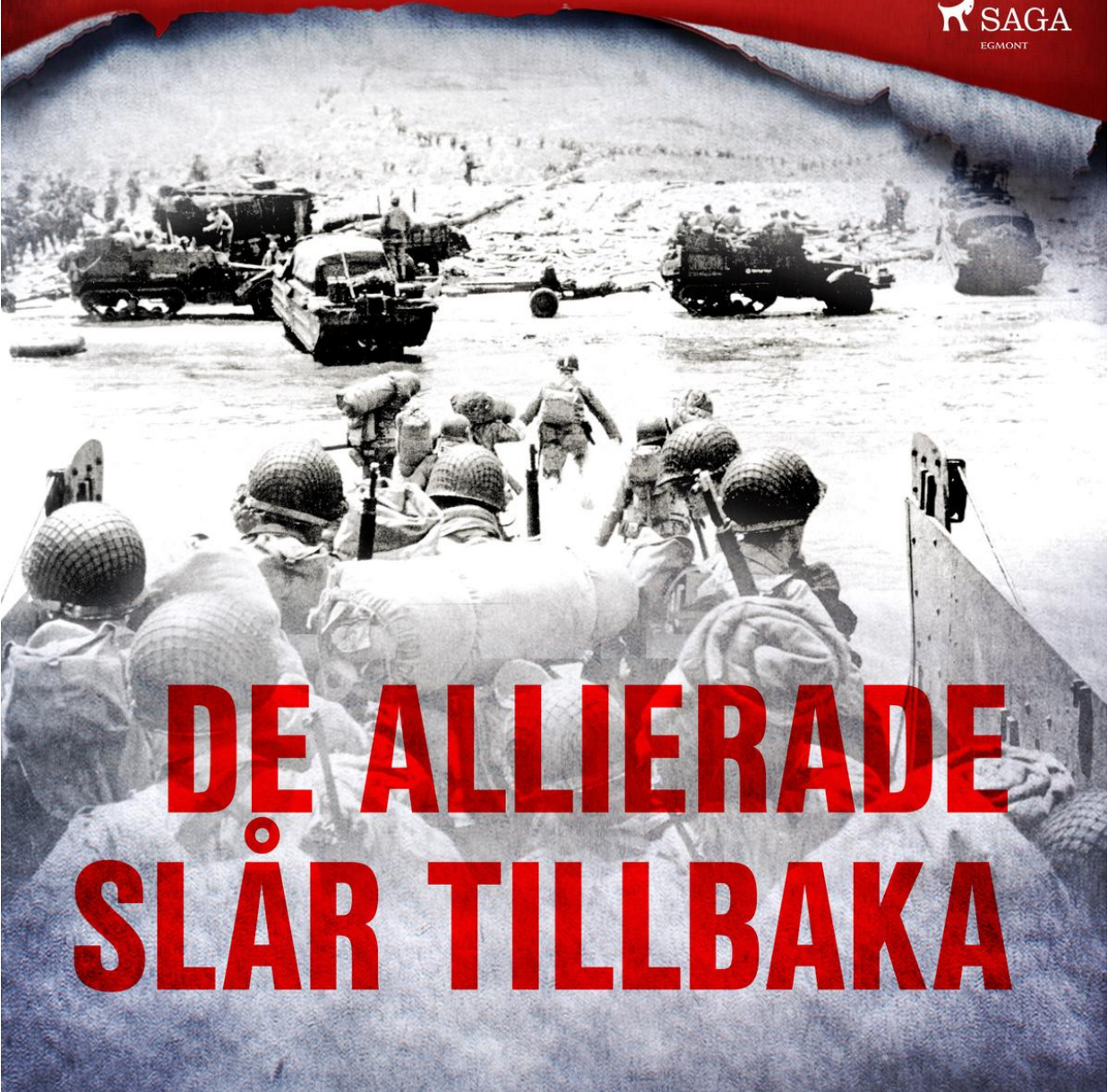

**DE ALLIERADE
SLÅR TILLBAKA**

ALLT OM

Historia

 SAGA
EGMONT

**DE ALLIERADE
SLÅR TILLBAKA**

Allt om Historia

De allierade slår tillbaka

SAGA Egmont

De allierade slår tillbaka

Omslagsfoto: Ritzau Scanpix

Copyright © 2020 Allt om Historia och SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726382242

1. E-boksutgåva, 2020

Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt med författaren.

Hitlers soldater jagas västerut

Den 27 januari 1944 förklarar Stalin Leningrad befriat. Efter två och ett halvt års belägring drar Wehrmacht sig tillbaka. Röda armén förföljer de uppgivna tyska soldaterna, som på bara tre dagar drivs 100 kilometer västerut. Uppmuntrad av segern beslutar den ryske generalen Govorov sig för att befria Estland. I slaget om floden Narva sätter tyskarna dock stopp för hans planer, och fronten går tillfälligt i stå.

Trots det är tyskarna fortfarande trängda från alla sidor. På D-dagen lyckas de västallierade sätta iland 150000 soldater på Normandies stränder, och i Sydeuropa slår brittiska och amerikanska styrkor sig upp genom Italien. Krigslyckan har vänt.

I sjunde bandet av EN VÄRLD I KRIG följer vi axelmakternas reträtt.

Trevlig läsning!

1. Tyskarna förskansar sig på bergstopp

En enda kulle spärrar de allierades väg mot Rom. Kampen om toppen med dess vackra gamla kloster blir en upprepning av vansinnet från första världskrigets skyttegravar. Fronten rör sig nästan inte på fyra månader, och till slut fattar en allierad befälhavare ett kontroversiellt beslut.

På bara ett ögonblick förvandlas ännu en kall och långdragen natt till en mardröm för de tyska vaktposterna. Utan förvarning fylls plötsligt sluttningarna framför deras ställningar vid fronten tio mil söder om Rom av vrålande figurer som stormar fram. Ovanför dem försöker de sömniga försvararna febrilt att göra sig redo för strid. Men det är för sent.

Natten till den 12 januari 1944 övermannas de tyska vakterna snabbt av marockanska soldater ur den franska armén. De dödsföraktande nordafrikanerna befinner sig i sitt rätta element:

”Marockanen älskar natten och bergen”, skriver en stolt överste Felix Lappara senare. Han leder ett av de marockanska regementena. ”Klippor, snår och sprickor, allt dolt av det förrädiska mörkret, är hans bästa vänner, och under tusentals år har hans ögon vant sig vid nattens svaga ljus. Han vet när han ska gå framåt och när han ska invänta.”

Den marockanska divisionen är en del av den allierade armé som är på väg upp genom Italien. Tyskarna har etablerat flera försvarslinjer, men för att nå fram till dem måste de allierade först kämpa sig genom ställningar i Apenninerna, som delar den italienska halvön i två delar.

STRIDER OAVBRUTET I FEM DYGN

Vid marockanernas sida finns algeriska soldater, och trots nattmörker och svår terräng går framryckningen snabbt. Frankrikes nordafrikanska soldater visar nu varför de kallas världens bästa anfallstrupper.

Tyskarna sätter dock in sina egna specialister: fallskärmssoldater, som är tränade för strid i svår terräng. Framryckningen försvåras och nordafrikanerna får kämpa om minsta bergstopp med handgranater och bajonetter. Samtidigt försöker befälhavarna på båda sidor förgäves överblicka situationen bland toppar och raviner:

”Det var inte längre en kamp mellan små enheter utan snarare man mot man i en terräng där man kunde sitta och trycka i timmar utan att ha en aning om vad som försiggick tio meter längre fram”, står det i en rapport från den marockanska divisionen.

Slaget fortsätter sedan det blivit ljus, och under de följande dyggen arbetar sig nordafrikanerna framåt med stor möda. På femte dagen har alla mål erövrats och de uttröttade soldaterna får äntligen vila.

Trots alla ansträngningar har offensiven flyttat fronten bara fem kilometer och först nu är de allierade framme vid tyskarnas egentliga försvarslinje: Gustavlinjen.

Den långsamma framryckningen är inget nytt i det utdragna fälttåget i Italien. Sedan september 1943, då styrkor från USA, brittiska imperiet och de franska kolonierna landsteg i södra Italien, har de endast långsamt

rört sig norrut. Tyskarna har sprängt alla broar över de djupa ravinerna i bergen och över de låglänta områdenas brusande floder. De smala och dåliga vägarna är fyllda med minor och från kullarna har kanoner, granatkastare och kulsprutor skördat många liv bland de allierade.

Fältmarskalk Albert Kesselring har lovat Hitler att han kan försvara Rom fram till sommaren 1944. Därför har han etablerat Gustavlinjen – ett bälte av befästningar från kust till kust, som ska stoppa fiendens offensiv.

Platsen är vald med omsorg; nästan hela linjen är täckt av berg. Vid Adriatiska havet i öster finns bara en smal remsa slätt längs kusten och i väster tornar Auruncibergen upp sig ur havet. Mellan dem och de väldiga Apenninerna är Liridalen det enda ställe där allierade stridsvagnar kan ta sig fram. Först måste de emellertid ta sig över floden Rapido – och varenda kilometer av den bevakas från slutningarna bakom staden Cassino. Därifrån kan tyskarna avfyra sina kanoner mot den enda framryckningsvägen norrut.

Om general Harold Alexander, de allierade styrkornas brittiske chef, vill ta sig igenom Gustavlinjen måste han först inta Monte Cassino. Alexander har för länge sedan insett att "vägen till Rom är lång och täckt med törnen". Därför har han en ambitiös plan för att slippa behöva storma tyskarnas naturliga fästning. Han tänker landstiga på kusten bakom fiendens rygg och tvinga tyskarna längs Gustavlinjen att välja mellan att bli omringade och utplånade eller att fly. Lördagen den 22 januari 1944 stävar fartyg fulla med amerikanska och brittiska soldater in mot Anzio på västkusten mellan fronten och Rom. Landstigningen överraskar emellertid inte Kesselring, som har en reservstyrka redo. Tyska elitstyrkor slår snabbt en ring runt brohuvudet på kusten. De allierade tar för lång tid på sig att bryta sig ut och Anziooperationen blir ett

fiasko. Alexanders styrkor slipper inte undan – de måste ta sig igenom Gustavlinjen.

AMERIKANERNA ANGRIPER FÖRGÄVES

Samtidigt med landstigningen har de allierade inlett angrepp vid Liridalens mynning för att binda de tyska styrkorna till fronten. Offensiven trappas snart upp till ett försök att bryta Kesselrings linje. Ännu en gång rycker den franska arméns nordafrikaner fram mot de tyska alpjägarna. Anfallet har dock knappt hunnit börja förrän det kommer order om att ändra riktning. De nordafrikanska kolonialsoldaterna ska gå mot sydväst för att hjälpa amerikanerna som försöker inta staden och berget Monte Cassino.

Varken de nordafrikanska soldaterna eller tyskarna är imponerade av amerikanerna:

”Tyska patruller opererade överallt i ingenmansland, de kastade granater och förolämpningar mot oss”, skriver den algeriske sergeanten Ben Bella, som senare blev den förste presidenten för det självständiga Algeriet.

”Vi insåg snart att förolämpningarna var på engelska eftersom tyskarna trodde att det fortfarande fanns amerikaner kvar här. Amerikanerna hade i stort sett inte skickat ut några patruller, och de kunde inte ens peka ut för oss var fienden hade sina posteringar.”

I norra utkanten av Cassino försöker en grupp amerikaner ta sig över floden Rapido, men angrepp efter angrepp hejdas av såväl minor som leriga flodbankar, samtidigt som tyska kanoner och kulsprutor öser på. Fanjunkare Billy Kirby upplevde fasorna:

”Vi besköts konstant. När vi kom över på andra sidan såg allting runt oss ut som en scen ur en film. Jag hade aldrig sett så många lik – våra egna grabbar. Jag kommer ihåg en

kille som träffades av elden från en kulspruta - kulorna knuffade omkring hans kropp som om den vore en konservburk. I stort sett alla träffades. Jag hade inte en enda kamrat i kompaniet som inte dödades eller sårades.”

Även tyskarna drabbas hårt under striderna. En underofficer vid ett regemente i främsta linjen skriver i sin dagbok:

”Den 22 januari: Jag är slut. Artillerielden gör mig tokig. Jag är räddare än någonsin förut - och jag fryser. På natten kan man inte lämna sitt hål. De senaste dagarna har knäckt mig.”

Efter tre blodiga dygn lyckas de allierade komma över floden. De tyska soldaterna tvingas långsamt upp för Monte Cassinos branter. Även om förstärkningar sätts in i slaget är anfallarnas krafter slut. Frontlinjen befinner sig knappt 400 meter från klostret på Monte Cassinos topp men så länge tyskarna håller toppen är landvinningarna värdelösa.

De allierade befälhavarna är frustrerade, eftersom framryckningen mot Rom inte kan sättas igång. Ett nytt anfall planeras, denna gång med indiska och nyzeeländska divisioner som kan avlösa amerikanerna.

Inför offensiven fattar general Alexander ett kontroversiellt beslut: Han bestämmer sig för att det medeltida klostret på Monte Cassino ska bombas. Den vackra byggnaden har dittills klarat sig rätt så bra eftersom tyskarna utsett den till neutral zon och låtit bli att placera soldater bakom de tjocka stenväggarna.

INDISK OFFICER MISSTROR TYSKARNA

Med sin placering på bergets topp skulle klostret kunna spela en avgörande roll med fri sikt över slagfältet inom flera kilometers omkrets och batterier placerade där skulle kunna beskjuta bergssluttningarna och göra en offensiv

ännu svårare. Fältmarskalk Kesselring vill emellertid skona Italiens kulturskatter från krigets vansinne. Befälet för den indiska divisionen litar dock inte på fiendens löften. Han kräver att klostret ska jämnas med marken innan han skickar sina män uppför berget. Harold Alexander ger efter. Soldaternas liv väger tyngre än kulturskatter.

På morgonen den 15 februari täcks himlen av en armada av flygplan. Bullret är öronbedövande. Drygt 250 allierade bombplan passerar över Monte Cassino och fäller sin last mot klostret. Det är andra världskrigets dittills största flyginsats till stöd för trupper på marken. För en tysk löjtnant känns detonationerna som om en "enorm hand skakar berget".

Inne i klostret omkommer hundratals italienska flyktingar. De allierade hade via flygblad varnat för angreppet i förväg, men människorna i byggnaden trodde inte att klostret skulle bombas. De följande dagarna fördöms de allierades bombningar i tysk radio:

"Klostret Monte Cassino är totalförstört. En meningslös maktuppvisning av det brittisk- amerikanska flygvapnet har berövat den civiliserade mänskligheten ett av dess mest värdefulla kulturmonument."

Militärt sett är bombningen ett fiasko. Tyska styrkor i närheten av klostret lider visserligen svåra förluster men den indiska divisionen är inte redo att anfälla förrän två dagar senare. När soldaterna börjar krypa uppför slutningarna den 17 februari möts de av intensiv eldgivning från tyskarna, som nu har hunnit förskansa sig i ruinerna, som visar sig erbjuda massor av utmärkta ställningar för tyska kulsprutor.

Dagen därpå, efter katastrofala förluster, får styrkorna order om att avbryta anfallet. De små terrängvinster soldaterna gjort måste ges upp igen eftersom de inte ger skydd mot tyska vapen. Nere i Cassino har även